

การพัฒนาแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

ทศพล อีชะพร^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 มี 3 ขั้นตอน คือ 1. การศึกษาสภาพการบริหารที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 339 คน 2. การสร้างแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน และ 3) การประเมินแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง โดยภาพรวมมีสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$) และมีสภาพที่ต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.90$) แบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูงที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพในด้านความถูกต้อง/เหมาะสม ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.86$) และมีความเป็นไปได้/เป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.87$)

คำสำคัญ : รูปแบบ/ การบริหารงานที่มีประสิทธิผล/ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา

* ผู้นิพนธ์หลัก e-mail: tosapon.t@hotmail.com

THE DEVELOPMENT OF EFFECTIVE MANAGEMENT MODEL FOR COMPETITIVE HIGHLY SCHOOL UNDER DISTRICT OFFICE SECONDARY EDUCATION REGION 42

Tosapon Teekaporn^{1*}

Abstract

This research aims to: To develop of Effective Management Model for Competitive Highly School Under District Office Secondary Education Region 42 There are 3 steps in the study area under District Office Secondary Education Region 42: 1. study of Effective Management Model for Competitive Highly School Under District Office Secondary Education Region 42, there were 339 samples. 2. Creating an effective management model of highly competitive secondary schools. Using 15 for expert-based techniques and 3. evaluating of Effective Management Model for Competitive Highly School Under District Office Secondary Education Region 42 The sample size was 80 persons which research findings are of Effective Management Model for Competitive Highly School at the high level ($X = 3.82$) and the most demanding ($X = 4.90$) of Effective Management Model for Competitive Highly School to developed was of high quality in terms of accuracy and appropriateness. At the highest level ($X = 4.86$) And the results of the overall evaluation showed that the format was feasible. And the benefits were at the highest level ($X = 4.87$).

Keywords : Model / Effective Management / Competitive Highly School

¹ Educational Administration, Chaopraya University,

* Corresponding author, e-mail: tosapon.t@hotmail.com

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศและได้รับการคาดหวังให้ทำหน้าที่ต่าง ๆ ที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นส่วนช่วยในการเพิ่มความเท่าเทียมในสังคม และเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างอาชีพ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ แต่ใน สภาวะการณ์ปัจจุบัน ทั้งโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาจะต้องพัฒนา กำลังคนให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันบนเวทีโลก ซึ่งสำนักบริหารงานมัธยมศึกษาตอนปลาย (2557) กล่าวว่าได้มีแผนการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ (พ.ศ.2558 – 2564) มีแผนการผลิตและพัฒนาากำลังคน เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของชาติ (พ.ศ.2557) ที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาคน อย่างยั่งยืน และจากแนวโน้มการปฏิรูปการศึกษาในหลายประเทศได้ให้ความสำคัญอย่างมากกับ “ทักษะ” (Skill) หรือความชำนาญในการปฏิบัติมากกว่าเนื้อหา ตามตำรา (Content) ซึ่งองค์การยูเนสโกได้แนะนำว่า ผู้เรียน ควรมีทักษะที่ครอบคลุม 3 กลุ่มได้แก่ ทักษะพื้นฐาน คือ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ทักษะเพื่อการทำงาน คือ ทักษะพื้นฐานในการทำงานของทุกอาชีพ ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดวิเคราะห์การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร และทักษะเฉพาะอาชีพ คือ ทักษะเบื้องต้น ของอาชีพที่สนใจ ในขณะเดียวกัน สังคมโลกในยุคปัจจุบันก็เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสาร ทำให้คนต้องคิด วิเคราะห์ แยกแยะ และมีการตัดสินใจที่รวดเร็ว เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคมที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ นำไปสู่สภาวะการณ์ของการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้า และอุตสาหกรรมระหว่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้หลายประเทศต้องปฏิรูปการศึกษา คุณภาพของการจัดการศึกษาจึงเป็นตัวบ่งชี้ ที่สำคัญประการหนึ่งสำหรับความพร้อมในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลก ของแต่ละประเทศ ดังนั้น ประเทศที่จะอยู่รอดได้หรือคงความได้เปรียบก็คือประเทศที่มีอำนาจทางความรู้ และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นที่จะต้องเร่งหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการ พัฒนาทักษะและความสามารถต่าง ๆ ดังกล่าวให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เพื่อให้เป็นพื้นฐานที่เติบโตเป็นคนไทยที่มีความคิดเป็นสากล มีความสามารถในการร่วมมือทำงานและแข่งขันกับนานาชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะ สิ่งเหล่านี้จะช่วยทำให้คนไทย สามารถดำรงอยู่บนเวทีนานาชาติได้อย่างเท่าทัน สมศักดิ์ศรี เคียงบ่าเคียงไหล่ ไม่ ถูกเอารัดเอาเปรียบ ได้รับประโยชน์ในสิ่งที่ควรจะได้รับ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่าง สงบ สันติ ถ้อยทีถ้อยอาศัยและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555, น. 1) สถานศึกษาขั้น พื้นฐานต้องหาแนวทางหรือรูปแบบการบริหารที่ทำให้สถานศึกษามีความโดดเด่น มีมาตรฐานสูง โดยมีกลยุทธ์ที่ ทำให้สถานศึกษาได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ตอบสนองความต้องการของลูกค้านและผู้ตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อ ก้าวสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การบริหารจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศและมีประสิทธิภาพ

สำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 มีโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในโครงการแข่งขันสูง จำนวน 5 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) ได้แก่ โรงเรียนนครสวรรค์ โรงเรียน สตรีนครสวรรค์ โรงเรียนตากสินประชาสรรค์ โรงเรียนอุทัยวิทยาคมและโรงเรียนหนองฉางวิทยา ผู้วิจัยจึงสนใจ ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั่วไปที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ในการบริหารโรงเรียนซึ่งจะส่งผลให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีคุณภาพสูงขึ้น และเกิดการปรับเปลี่ยนในทางที่ดี การบริหารมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

1. ศึกษาเอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับ การบริหารสถานศึกษา รูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา การพัฒนารูปแบบ ประสิทธิภาพขององค์กร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาสภาพการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ทั้งสภาพการปฏิบัติงานที่เป็นจริง/ต้องการ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 703 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 339 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารรูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติการบริหารงานที่มีประสิทธิผล โดยวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

ดำเนินการยกร่างรูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 จากแนวคิดทฤษฎี บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 และโรงเรียนแข่งขันสูง การบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล การบริหารโรงเรียนคุณภาพ แนวคิดทฤษฎีเชิงระบบ การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียน การบริหารจัดการด้วยวงจรคุณภาพ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง ตรวจสอบยืนยันรูปแบบโดยใช้เทคนิคการสัมมนา อิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship Discussion) จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบบันทึกการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ โดยวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอโดยเขียนบรรยายเป็นความเรียง

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

ประเมินรูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน ผู้บริหาร จำนวน 10 คน ครูผู้สอน จำนวน 50 คน และ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 คน รวม 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพของรูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ในด้านความถูกต้อง/เหมาะสม และความเป็นไปได้/เป็นประโยชน์ และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินโดยคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

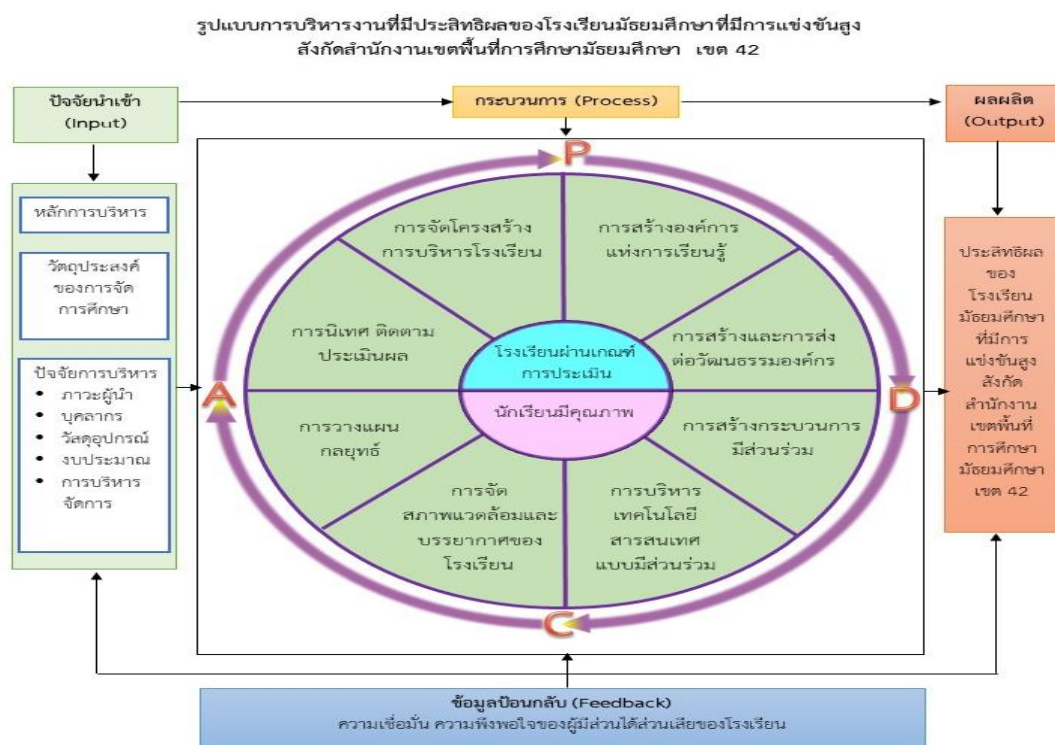
รายการ	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่ต้องการ		Gap		t
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	
1. ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียน	3.74	0.44	มาก	4.78	0.43	มากที่สุด	1.04
2. ด้านการวางแผนกลยุทธ์	3.77	0.42	มาก	4.84	0.38	มากที่สุด	1.07
3. ด้านการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้	3.73	0.46	มาก	4.85	0.38	มากที่สุด	1.11
4. ด้านการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศแบบมีส่วนร่วม	3.87	0.33	มาก	4.95	0.23	มากที่สุด	1.08
5. ด้านการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม	3.86	0.35	มาก	4.95	0.24	มากที่สุด	1.09
6. ด้านการสร้างและการส่งต่อวัฒนธรรมองค์กร	3.86	0.35	มาก	4.96	0.23	มากที่สุด	1.10
7. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียน	3.86	0.35	มาก	4.93	0.28	มากที่สุด	1.07
8. ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล	3.86	0.35	มาก	4.92	0.29	มากที่สุด	1.06
รวม	3.82	0.39	มาก	4.90	0.32	มากที่สุด	1.08

$t_{(0.05, df(338))}$ one-tail = 1.65

โดยภาพรวมมีสภาพที่เป็นจริงในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$) มีสภาพที่ต้องการในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.90$) โดยภาพรวมมีช่องว่างระหว่างสภาพการปฏิบัติที่ต้องการและสภาพการปฏิบัติที่เป็นจริง เท่ากับ 1.08 โดยเรียงลำดับตามผลการวิเคราะห์ช่องว่างจากค่าสูงสุดไปหาค่าต่ำสุดได้ดังนี้ 1) ด้านการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ (Gap = 1.11) 2) ด้านการสร้างและการส่งต่อวัฒนธรรมองค์กร (Gap = 1.10) 3) ด้านการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม (Gap = 1.09) 4) ด้านการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศแบบมีส่วนร่วม (Gap = 1.08)

5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียน (Gap = 1.07) 6) ด้านการวางแผนกลยุทธ์ (Gap = 1.07) 7) ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล (Gap = 1.06) และ 8) ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียน (Gap = 1.04) ตามลำดับและจากผลการทดสอบ t พบว่าค่า t จากการคำนวณเท่ากับ 74.86 ซึ่งสูงกว่าค่า t ที่จุดวิกฤต ($t_{(0.05, df(338))}$ one-tail = 1.65) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงว่าการปฏิบัติการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 มีสภาพที่ต้องการสูงกว่าสภาพที่เป็นจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ที่ผ่านการสัมมนาวินิจฉัย (Connoisseurship Discussion) พบว่ารูปแบบเป็นการบริหารงานเชิงระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ โดยในแต่ละองค์ประกอบจะต้องมีกระบวนการบริหารควบคุมคุณภาพตามวงจรเดมมิง (PDCA) เพื่อให้เกิดคุณภาพของการบริหารงานนั้น ๆ โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ปรากฏดังตารางที่ 2

รายการ	ความถูกต้อง/เหมาะสม			ความเป็นไปได้/เป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้	4.73	0.44	มากที่สุด	4.76	0.43	มากที่สุด
2. ด้านการสร้างและการส่งต่อวัฒนธรรมองค์กร	4.86	0.39	มากที่สุด	4.87	0.34	มากที่สุด
3. ด้านการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม	4.92	0.32	มากที่สุด	4.93	0.25	มากที่สุด
4. ด้านการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศแบบมีส่วนร่วม	4.92	0.32	มากที่สุด	4.93	0.27	มากที่สุด
5. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียน	4.84	0.40	มากที่สุด	4.85	0.36	มากที่สุด
6. ด้านการวางแผนกลยุทธ์	4.89	0.38	มากที่สุด	4.91	0.33	มากที่สุด
7. ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล	4.83	0.44	มากที่สุด	4.84	0.40	มากที่สุด
8. ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียน	4.94	0.24	มากที่สุด	4.96	0.20	มากที่สุด
รวม	4.86	0.38	มากที่สุด	4.87	0.34	มากที่สุด

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ตามองค์ประกอบในภาพรวม พบว่า มีความถูกต้อง/เหมาะสม และความเป็นไปได้/เป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.86$ และ $\bar{x} = 4.87$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความถูกต้อง/เหมาะสม รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียน มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.94$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.73$) ด้านความเป็นไปได้/เป็นประโยชน์ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียน มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.96$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.76$)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 มีสภาพการปฏิบัติงานที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากและมีสภาพการปฏิบัติงานที่ต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูงให้ความสำคัญกับกระบวนการบริหารงานในการส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานในทุก ๆ ด้าน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธวัช กรุดมณี (2550, น. 129), กนกวรรณ อินทร์น้อย (2553)

2. รูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ที่มีผลการประเมินคุณภาพในด้านความถูกต้อง/เหมาะสม และความเป็นไปได้/เป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผ่านการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เป็นการบริหารงานเชิงระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ และมีการบริหารงานตามวงจรคุณภาพ (PDCA) มี 8 ด้าน คือ 1) ด้านการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ 2) ด้านการสร้างและการส่งต่อวัฒนธรรมองค์กร 3) ด้านการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม 4) ด้านการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศแบบมี

ส่วนร่วม 5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียน 6) ด้านการวางแผนกลยุทธ์ 7) ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และ 8) ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูลี รุ่งพานิช (2552), สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551), สมหมาย เพียรสมใจ (2556), ธวัช กรุดมณี (2550), วัชรศักดิ์ สงค์ปาน (2558), เพอร์สัน (Person. 1993) นฤทธิ์ แสงสุขสว่าง (2552), นิตยา มั่นชำนาญ (2555), เอกเลย์ (Eckley. 1998), ดิเรก วรณเศียร และคณะ (2553), ครัก และคณะ (krug; et al. 1990), ปณต เทพภิบาล (2552)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนากระบวนการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ สร้างและการส่งต่อวัฒนธรรมองค์กร สร้างกระบวนการมีส่วนร่วม บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศแบบมีส่วนร่วม จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียน การวางแผนกลยุทธ์ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการจัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการมีส่วนร่วมเพื่อแสวงหาทางเลือกในการพัฒนาโรงเรียน เช่น การสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นปัญหาต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียน แข่งขันสูงต่อไปในอนาคตและนอกจากนี้ผู้บริหารควรมีการตรวจสอบและสนับสนุนให้บุคลากรสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน

2. ครูผู้สอนควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยเสนอแนะแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

ข้อเสนอแนะในการทําวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยกระบวนการบริหารงานต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูง

2. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานด้านการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผลงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือและได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่มีส่วนทำให้ผลงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณด้วยความซาบซึ้งใจในเพื่อนร่วมงานและผู้มีส่วนให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ ที่มีจากล่ำนามได้ทั้งหมด ณ ที่นี้ หากรายงานวิจัยฉบับนี้มีคุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ต่อผู้สนใจ ผู้วิจัยขออุทิศความดีมอบให้แก่บุพการี บุรพคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และทุก ๆ ท่านที่ได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นที่กำลังใจในการดำเนินการจนเป็นผลสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องนโยบายและมาตรฐานการ พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา**. เข้าถึงเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2555. เข้าถึงได้จาก http://bsq.vec.go.th/innovation/policy2_1.html
- ชูลี รุ่งพานิช. (2552). **การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ดิเรก วรรณเศียร, ประสิทธิ์ เขียวศรี, นพจุจ ศักดิ์ศิริ. (2553). **การวิจัยและพัฒนาแบบการจัดการ การศึกษา โรงเรียนมาตรฐานสากล**. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ธวัช กรุดมณี. (2550). **การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนที่ใช้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎิบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ ฯ.
- นฤทธิ์ แสงสุขสว่าง. (2552). **การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา มั่นชำนาญ. (2555). **รูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน**. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปณต เทพภิบาล . (2552) **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนเอกชนประเภท สามัญศึกษา ในภาคใต้**. ปรัชญาดุขฎิบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- มนทิพย์ ทรงกิตติพาส. (2552). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วัชรศักดิ์ สงค์ปาน. (2558). **การพัฒนาแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สมหมาย เทียนสมใจ. (2556). **รูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2551). **ปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน: การพัฒนาและการตรวจสอบความตรงของตัวแบบ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุขฎิบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). **แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง**. กรุงเทพฯ : ผู้พิมพ์

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). **โรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง ระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2560**. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักบริหารงานมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2557). **สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ปี 2557-2558**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- Eckley, M. E. (1998). **The relationship between teacher empowerment and principle leadership styles**. Dissertation Abstracts International, 58(7), 635.
- Krug, Samuel E. and others. (1990). "An Experience Sampling Approach to the Study of Principal Instructional Leadership," in **Results from the Principal Activity Sampling Form**. pp. 48-52. Illinois : Daring Kiddersley.
- Person, J.L (1993). **An Examination of The Relationship Between Participative. Management and Perceived Institutional Effectiveness in North Carolina Community Colleges**. Dissertation Abstracts International. 53 (15) :1351 – A.